

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Střední průmyslová škola strojnická Olomouc
tř.17. listopadu 49**

**Výukový materiál zpracovaný v rámci projektu
„Výuka moderně“**

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0205

Šablona: III/2 Český jazyk, umění a kultura

Sada: 3

Číslo materiálu v sadě: 7

Název: **Publicistický styl – cvičení**

Jméno autora: Mgr. Marta Skopalíková

Předmět: Český jazyk, umění a kultura

Jazyk: čeština

Klíčová slova:
publicistické útvary
denní tisk
významní novináři

Cílová skupina: žák 16 – 19 let

Stupeň a typ vzdělání: 3. ročník, střední odborné

Typ interakce: aktivita

Druh výukového zdroje: Pracovní list

Očekávaný výstup: Žák si dokáže utřídit získané informace a upevní si charakteristiku vybraných publicistických útvarů. Rozumí základním pojmům z oblasti publicistiky. Má základní přehled o významných redaktorech 19. - 21. století.

Metodický list/anotace

Vytvořeno: Pracovní list je zaměřen na systematizaci poznatků zábavnou formou. Žáci přiřazují charakteristiky publicistických útvarů k názvům ve cvičení 1 a jména významných novinářů ve cvičení 3. Podle časových možností může vyučující práci rozšířit o zopakování literárněvědného učiva formou společného prověření poznatků. Do tajenky doplňují žáci základní pojmy z oblasti publicistiky. DUM 7 propojuje učivo slohu s učivem literatury.

Vytvořeno: 02. 10. 2012

Pracovní list

1. Přiřadte definice k jednotlivým útvarům publicistického stylu:

A: Útvar patřící do psané publicistiky, v tisku bývá na 1. straně. Rozebírá nejaktuálnější problém dne nebo společenský jev, na konci je zobecněný závěr.

B: Většinou bezprostřední aktuální zpravodajství autora o události, které je sám očitým svědkem. Cílem autora je barvitý a živý obraz, v mluvené publicistice může jít o přímý přenos události.

C: Kritické posouzení uměleckého díla, kritika může být kladná i záporná, ale měla by být objektivní: Autor musí mít přehled a odborné znalosti související s posuzovaným dílem. Autor využívá také výrazových prostředků uměleckého stylu.

D: Aktuální stručná informace psaná v minulém čase, poskytuje základní údaje na otázku *kdy, kde, co*.

E: Forma získávání informací o významné osobnosti formou otázek a odpovědí.

F: Útvar středního rozsahu reagující na aktuální společenská témata obyčejného života. V závěru obsahuje pointu, může být psán lehkým satirickým nebo ironickým podtónem. Útvar hraničí s uměleckým stylem.

G: Fejetony s náměty ze soudní síně

H: Útvar středního rozsahu reagující na aktuální téma nebo událost, přináší objektivní fakta a informace, která jsou doplněna autorovými názory a postojem k dané problematice.

I: Rozšířená informace, která přináší doplňující informace a podrobnosti k určitému, události nebo jevu. Kromě informačního cíle může mít i hodnotící charakter, popř. hraničit s odborným stylem (populárně vzdělávací charakter).

J: Článek blízký se uměleckému stylu, uvádějící přesné údaje a fakta, autorem zeměpisných ... byl např. K. Čapek.

I. Recenze

II. Fejeton

III. Komentář

IV. Interview

V. Reportáž

VI. Črta

VII. Zpráva

VIII. Článek

IX. Soudnička

X. Úvodník

2. Vyplňte následující tajenku. Řešením je jméno současného autora fejetonů a významného českého spisovatele 20. století.

1.	x	x	x	x	x	x	x						x	x
2.	x	x	x	x	x								x	x
3.	x	x	x	x	x	x								x
4.	x	x	x	x	x							x	x	x
5.	x									x	x	x	x	x
6.	x	x	x	x	x					x	x	x	x	x
7.	x	x	x	x									x	x
8.	x													
9.											x	x	x	x
10.	x	x	x	x	x								x	x
11.	x	x	x	x	x	x	x						x	x
12.	x	x								x	x	x	x	x
13.	x	x	x	x							x	x	x	x

- ustálený automatizovaný obrat v publicistickém a administrativním stylu
- vtipná úvaha na aktuální téma, grafický tvar odpovídá názvu
- hovorový název pro jedny z nejoblíbenějších současných novin
- neseriózní zpravodajství, které je založeno na senzaci a popularitě.
- druh mluvené publicistiky
- tisk vycházející každý den
- rozhovor cizím slovem
- pátrací žurnalistika
- užití jazykových prostředků, které svým novým neotřelým nebo zajímavým významem upoutají pozornost adresáta.
- nadpis textu, který využívá grafického zvýraznění.
- stručný vtipný komentář aktuální události, může obsahovat prvky ironie
- krátký stručný útvar informující o události, co se teprve stane.
- název pro typy článků, pro které je společné určité téma nebo obsah.
- příjmení autora tzv. sloupků, které uveřejňoval v 1. polovině 20. století v Lidových novinách.
- tisk vycházející každý den

3. K uvedeným klíčovým slovům přiřadte jména významných novinářů a zařadte je do literárně historického kontextu.

- I. Novinář, komentátor, spisovatel. FF UK, syn bývalého politika a prognostika Valtra Komárka
- II. Kněžský seminář, příloha Šotek, Brixen, epigramy, pobyt v Rusku, věnec z trnové koruny
- III. Národní listy, fejetony, staromládenecký život, starosvětské prostředí Malé Strany, název *romaneto*
- IV. Obávaný kritik, esejista, Zápiskník, studie o Máchovi
- V. Národní listy, osobitý publicista, tvůrce prozaického útvaru *romaneto*
- VI. Redaktor časopisu Mladý svět 1980 - 1993, publicista, cestopisné reportáže, reportáže o vekslácích, drogově závislých, o AIDS. Spolupráce s TV NOVA – šéfredaktor pořadu Na vlastní oči. Scénárista, politik

A: Karel Havlíček Borovský

B: Jan Neruda

C: František Xaver Šalda

D: Jakub Arbes

E: Radek John

F: Martin Komárek

Řešení

1.

IC	IIF	IIIH	IVE	VB
VI J	VIID	VIII- I	IXG	XA

3.

I F: M. Komárek – současný novinář

II A: K.H. Borovský – předchůdce českého realismu, poč. 19.st.

III B: J. Neruda – český realismus, generace májovců, 2.pol. 19.st.

IV C: F. X. Šalda – Česká moderna, přelom 19. / 20.st.

V D: J. Arbes – současník májovců, 2.pol. 19. st.

VI E: R. John – 80. – 90. léta 20.st.

1.

1.									K	L	I	Š	É			
2.							S	L	O	U	P	E	K			
3.								L	I	D	O	V	K	Y		
4.							B	U	L	V	Á	R				
5.			T	E	L	E	V	I	Z	N	Í					
6.							D	E	N	Í	K					
7.						I	N	T	E	R	V	I	E	W		
8.			I	N	V	E	S	T	I	G	A	T	I	V	N	Í
9.		A	K	T	U	A	L	I	Z	A	C	E				
10.								T	I	T	U	L	E	K		
11.										G	L	O	S	A		
12.				O	Z	N	Á	M	E	N	Í					
13.						R	U	B	R	I	K	A				

1. ustálený automatizovaný obrat v publicistickém a administrativním stylu
2. vtipná úvaha na aktuální téma, grafický tvar odpovídá názvu
3. hovorový název pro jedny z nejoblíbenějších současných novin
4. neseriózní zpravodajství, které je založeno na senzaci a popularitě.
5. druh mluvené publicistiky
6. tisk vycházející každý den
7. rozhovor cizím slovem
8. pátrací žurnalistika
9. užití jazykových prostředků, které svým novým neotřelým nebo zajímavým významem upoutají pozornost adresáta.
10. nadpis textu, který využívá grafického zvýraznění.
11. stručný vtipný komentář aktuální události, může obsahovat prvky ironie
12. krátký stručný útvar informující o události, co se teprve stane.
13. název pro typy článků, pro které je společné určité téma nebo obsah.
14. příjmení autora tzv. sloupků, které uveřejňoval v 1. polovině 20. století v Lidových novinách.
15. tisk vycházející každý den

Použité zdroje:

POLÁŠKOVÁ, Taťána, Dagmar MILOTOVÁ a Zuzana DVOŘÁKOVÁ. *Literatura: přehled středoškolského učiva. edice MATURITA 2.* vyd. Třebíč: Petra Velanová - VYUKA.cz, 2007. ISBN 80-902571-6-X

Internetové zdroje:

Dostupný pod licencí Wikipedia Commons na [www](http://www.wikipedia.org):

Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Martin Komárek (novinář) [online]. c2012 [citováno 2. 10. 2012]. Dostupný z WWW:

<[http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Martin_Kom%C3%A1rek_\(novin%C3%A1%C5%99\)&oldid=9029152](http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Martin_Kom%C3%A1rek_(novin%C3%A1%C5%99)&oldid=9029152)>

Dostupný pod licencí Wikipedia Commons na [www](http://www.wikipedia.org):

Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Radek John [online]. c2012 [citováno 2. 10. 2012].

Dostupný z WWW:

<http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Radek_John&oldid=9199277>